

چند نکته در مورد گزارش سازمان جهانی گمرک در باره کارگزاران گمرکی

توسط فدراسیون بین‌المللی انجمن کارگزاران گمرکی

ترجمه و ویرایش متن: آزاد حلوی، عضو اتحادیه کارگزاران گمرکی ایران

منبع: بولتن سازمان جهانی گمرک، اکتبر ۲۰۱۶ شماره ۸۱ - www.wcoomd.org

الان زمانی است که سطح بالایی از علاقه مندی جهانی برای استفاده از کارگزاران گمرکی وجود دارد، بخصوص به دلیل نقش ارزشمندی که کارگزاران گمرکی در ایجاد کارایی برای جابه جایی کالاها در طول مرزها به روشی مقرون به صرفه و در تامین امنیت درآمد با حفظ منافع عمومی ایفا می کنند.

هنوز کارگزاران گمرکی در سراسر دنیا، بخش قابل توجهی از زمان خود را صرف توضیح اینکه دقیقا چه کاری انجام می دهند، می کنند. این بدین معنا نیست که توضیح آن سخت است بلکه به این دلیل است که الزامات کارگزار گمرک شدن و نوع خدمات ارائه شده توسط آنان اغلب در کشورهای مختلف متفاوت است و طبق قوانین ملی هر کشور تجویز می شوند. تعریف یک کارگزار گمرکی به موارد بسیاری نظیر مقررات ملی (در صورت وجود)، بازار تجاری یک کشور، نقش دیگر ارائه دهندگان خدمات لجستیکی و مسائل بنیادی مثل جغرافیا وابسته است.

فدراسیون بین‌المللی انجمن کارگزاران گمرکی (IFCBA) رو به توسعه است. نه فقط بخاطر تفاوت‌های میان کارگزاران گمرکی بلکه بخاطر مشترکاتی که آن‌ها دارند.

استقبال از بررسی سازمان جهانی گمرک WCO

کارگزاران گمرکی از اخبار سال گذشته که یکی از اولویتهای سازمان گمرک جهانی، مطالعه درباره کارگزاران گمرکی بود، استقبال کردند. سپس ما خوشحال شدیم از اینکه تعداد بسیار قابل توجهی از اعضای سازمان جهانی گمرک در این بررسی شرکت کرده و با شور و شوق دانش و تجربه خود را درباره مقررات و اقدامات کارگزاران گمرکی در کشورشان به اشتراک گذاشتند.

پاسخ و تحلیلی که این بررسی ارائه داده دانش درباره کارگزاران گمرکی را به اشتراک گذاشته و اهمیت موضوع را برای ادارات گمرکی و بخش خصوصی مشابه تایید می کند. هم‌چنین این مطالعه پرسش‌های غنی را برای بررسی‌های آتی بوجود می آورد. و از دیدگاه فدراسیون بین‌المللی انجمن کارگزاران گمرکی IFCBA، خوشحالیم که نتایج بررسی با بازخوردها و اولویتهای اعضای IFCBA در برخی از بزرگترین کشورهای تجاری جهان، شامل اعضای ما در کشورهای در حال توسعه، سازگاری داشت.

چارچوب صدور مجوز کارگزاری گمرکی

در حقیقت، تحلیل نتایج بررسی سازمان جهانی گمرک و تفسیر گزارش، مدل اقدامات IFCBA درباره مقررات کارگزاران گمرکی را که ابتدا هفت سال پیش، پس از پژوهش‌ها و بحث‌های قابل توجه تأیید شد، به بهترین شکل تحکیم و تقویت می‌کند. در همان زمان، گفتگوی مهمی وجود داشت درباره استفاده اجباری کارگزاران گمرکی در سازمان تجارت جهانی (WTO) تحت عنوان توافقنامه تسهیل تجاری WTO که در حال شکل‌گیری بود.

در سال ۲۰۰۹، IFCBA اصولی را مشخص کرد که "IFCBA از ایجاد نظامی شفاف، پاسخگو و سازگار صدور مجوز برای کارگزاران گمرکی توسط ارگانهای دولتی مربوطه، حمایت کرده" و راهنمایی‌هایی را در حوزه‌های کلیدی و بحرانی زیر، جهت بسط چارچوبی نظارتی موثر برای صدور مجوز کارگزاران گمرکی ارائه می‌کند:

- دامنه اقدامات (آنچه فقط کارگزاران گمرکی می‌توانند انجام دهند که دیگر اشخاص ثالث نمی‌توانند)
 - مقررات شروع و ورود (توسعه دانش از طریق آموزش و آزمون)
 - مقررات اجرایی
 - نقش اتحادیه‌ها یا انجمن‌های ملی کارگزاران گمرکی
- هر کدام از این حوزه‌ها چندلایه هستند، اما در قلب چارچوب نظارتی، اعتقادی است که : *علائق عمومی به بهترین شکل توسط مقررات دولتی در باره کارگزار گمرکی دنبال شود.*

منافع استفاده از کارگزار گمرکی

دولت‌ها در بسیاری از کشورها، با بررسی نظارت جامع و برنامه‌های مدرن‌سازی، به همراه چالش‌های تحمیل شده به دلیل ضعف‌ها و فشارهای مالی جهانی برای کاهش کاستی‌ها بعلاوه کاهش هزینه‌ها، که منجر به تقاضا برای بهره‌وری بیشتر با مصرف کمتر می‌شود، در حال حرکت بسوی تغییرات چشمگیر هستند.

بیشتر از همیشه، مشخص شده که ادارات گمرکی ظرفیت مناسبی برای سرو کار داشتن با هزاران شرکت خصوصی و افراد که کالاهایشان را وارد یا صادر می‌کنند، ندارند و اغلب این شرکت‌ها ظرفیت لازم برای ارتباط مستقیم با الزامات گمرک و دیگر ارگانهای دولتی در انتقال کالاها در طول مرزها، را ندارند.

وجود کارگزاران گمرکی رسمی نه فقط به دولت اجازه می‌دهد که منابع کمیاب را بطور موثرتری تخصیص داده، بلکه این امکان را می‌دهد که، پول دولت‌ها را ذخیره کند. مثال‌های بسیاری وجود دارد که نشان می‌دهد کارگزاران گمرکی با انجام کارکردهایی نظیر ثبت داده‌ها، مدیریت و تحلیل و انتقال اطلاعات به هزاران مشتری درباره الزامات مقرراتی پیچیده، باعث انتقال خالص هزینه‌ها از بخش عمومی به بخش خصوصی می‌شوند.

کارگزاران گمرکی بطرز منحصر بفردی با کمک به ادارات گمرکی در دستیابی به پیشرفتهایی‌هایی از جمله کارایی در بکارگیری مقررات، توسعه برنامه‌های بکارگیری تکنولوژی و حمایت از بهینه سازی استانداردهای امنیت زنجیره تامین، نقش بسزایی ایفا می‌کنند.

از آنجایی که دستور کار و اولویت‌های ادارات گمرکی به افزایش امنیت مرزی گسترش یافته، کارگزاران گمرکی که توسط دولت و از طرقی نظیر بررسی‌های امنیتی سوابقشان، بررسی توانایی مالی، و بررسی دانش تخصصی، نظارت می‌شوند می‌توانند به عنوان تاجران مورد اعتماد دیده شوند. علاوه همانند عضویت از فعالان اقتصادی مجاز (AEO) یا تاجران مورد اعتماد، کارگزاران گمرکی می‌توانند در ایجاد یک زنجیره تامین سالم‌تر و ایمن‌تر یاری رسانند.

دانش، ظرفیت و همسویی استراتژیک

در دهه گذشته، در فضای تجارت بین‌المللی موارد ناچیزی وجود دارد که تغییر نکرده باشد. بازار فراتر از انتظار رشد کرده است و این نتیجه گسترش توافقنامه‌های تجارت آزاد (FTAها) می‌باشد و همچنین این حقیقت که تاجران با فشار رقابتی مواجه شده‌اند که آنان را ملزم به تمرکز بر تجارت اصلی شان و اخذ تصمیمات استراتژیک درباره اینکه چطور به بهترین شکل تجارتشان را در این فضای متغیر مدیریت کنند، کرده است. اینکه مرزها چطور کار می‌کنند، ملاحظه‌ای بسیار مهم در تصمیمات سرمایه‌گذاری، نتایج سودآوری، و رقابت-پذیری یک کشور در سطح جهانی است. از دیدگاه کارگزاران گمرک، سه حوزه، بطور خاص مهم هستند که عبارتند از:

- ایجاد دانش
- ایجاد ظرفیت
- همسویی استراتژیک

دانش دارایی بسیار مهمی برای کارگزاران گمرکی است و در ایجاد ارزش برای مشتریان بسیار حیاتی است. IFCBA در حال تلاش برای درک بهتر این هستند که چطور دانش به عنوان یک الزام در مراحل ابتدایی شروع به کار و در ادامه فعالیت حرفه‌ای انتقال می‌یابد. ما پتانسیل‌هایی برای همکاری با ادارات گمرکی در توسعه و ارائه آموزش می‌بینیم و معتقدیم که این امر منافی فراتر از صدور مجوز کارگزاران گمرکی در حوزه‌هایی نظیر مدیریت سازگاری و مدیریت ریسک، را مهیا می‌کند. علاوه ما معتقدیم اتحادیه‌های کارگزاران گمرکی نقش مهمی در این حوزه، در ظرفیت سازی و تقویت بنیه علمی دارد. همچنین می‌دانیم برای ایجاد ظرفیت در کارگزاران گمرکی و مقررات مربوط به آنان بیشتر از آنچه که انجام شده می‌توانیم انجام دهیم.

کارگزاران گمرکی بطرز منحصر بفردی با کمک به ادارات گمرکی در دستیابی به پیشرفتهایی از جمله کارایی در بکارگیری مقررات، توسعه برنامه‌های تکنولوژیک و حمایت از بهینه سازی استانداردهای امنیت زنجیره تامین، نقش بسزایی ایفا می‌کنند.

IFCBA بر طرح‌های ایجاد ظرفیت در آمریکای لاتین و آسیا با همکاری آژانس خدمات مرزی کانادا (CBSA)، بانک جهانی و خود سازمان جهانی گمرک فعالیت کرده است. از طریق این فعالیت، آموخته‌ایم که چقدر اهمیت دارد که درک از چالش‌های ملی و تفاوت اولویت‌ها را بهبود دهیم و از دیدگاهها و روشهایی نظیر آموزش، ابزارهای تجاری (به عنوان مثال

توافقات میان وارد کننده ها و کارگزاران)، مدل‌های تعامل ذی‌نفع و فرایندهای مرزی شامل مدیریت هماهنگ مرزی (CBM) و مفهوم پنجره واحد حمایت کنیم.

همچنین این سوال وجود دارد که آیا همسویی استراتژیک با اهداف سازمان جهانی گمرک، اعضای آن و انجمن‌ها و اتحادیه‌های کارگزاران گمرکی (هم انجمن‌های ملی و هم IFGBA)، راهی مثبت و روبه‌جلویی است؟ در بسیاری از کشورها، کارگزاران گمرکی تاجران مورداعتماد اصلی هستند. آن‌ها توسط دولت نظارت شده و یکی از اهداف این نظارت، همانطور که پیش‌تر گفتیم، حفاظت از منافع عمومی است.

تعامل ذینفعان و مشارکت‌های گمرک - تجارت

کارگزاران گمرکی هم‌چنین یک نقطه شروع طبیعی برای تعامل ذینفعان هستند. کارگزاران گمرکی در بسیاری از کشورها یک ارتباط دوجانبه قوی با ادارات گمرکی خود دارند، در عین حال آن‌ها هم‌چنین ارتباطاتی با دیگر ارگانهای دولتی و با دیگر ذینفعان دارند. این موقعیت چندجانبه می‌تواند دارای ارزش زیادی در گشایش و تسهیل گفتگو و ایجاد اراده سیاسی باشد.

تعاملات کارگزاران گمرکی با ادارات گمرکی حوزه دیگری از بررسی است که بینش مفیدی را در حوزه تعامل ذینفع و مشارکت گمرک-تجارت ایجاد می‌کند.

پژوهش‌ها و همکاری آینده

از آنجا که موردردنیای اعضای سازمان جهانی گمرک دائماً در حال تغییر است، IFGBA قویا به دنبال فعالیت‌های پژوهشی بعدی است. یک کوشش جمعی با سازمان جهانی گمرک، بینش و راهنمایی مضاعف مرتبط با اقدامات مناسب ارائه خواهد کرد. حوزه‌های زیر در بررسی سازمان جهانی گمرک و در گفتگوی سازمان جهانی گمرک با اعضای IFGBA، به عنوان فرصت‌ها معرفی شدند:

۱. تمایز بین ثبت کارگزاران گمرکی و قواعد و قوانین کارگزاران گمرکی.
۲. مکانیزم‌هایی که اختیار اقدام از طرف و بجای وارد کننده و صادر کنندگان را به آنان می‌دهد.
۳. محدوده عملیاتی براساس مقررات (به عنوان مثال کارگزاران گمرکی مجاز به اجرا چه عملیاتی هستند).
۴. منطقی برای مقررات کارگزاران گمرکی
۵. اگر اشخاص ثالث غیرمجاز وارد حیطه کاری کارگزاران گمرکی شوند چه عواقبی گریبانگیرشان می‌شود.
۶. مرجع نظارتی (که به عنوان مثال باید گمرکات یا ارگانهای دولتی دیگری باشد).
۷. استفاده اجباری از کارگزاران گمرکی
۸. الزامات برای شرکتهایی که کالاهایشان را خودشان ترخیص می‌کنند و از اشخاص ثالث استفاده نمی‌کنند.
۹. پیش نیازهای صدور مجوز به عنوان مثال دانش، ظرفیت مالی و اتوماسیون
۱۰. الزامات برای تمدید مجوز

۱۱. روندهای افزایش کارگزاران گمرکی و استفاده از خدمات آنها

۱۲. بررسی ارتباط بین استفاده از کارگزاران گمرکی و سازگاری

۱۳. تعامل کارگزاران گمرکی و ذینفعان

بررسی اقدامات کارگزاران گمرکی همیشه حاوی اطلاعات مفیدی است و IFCBA این کار را بطور مرتب انجام می دهد. ما هم‌چنین دائماً در تلاش برای درک بهتر از نیازهای تجاری کارگزاران گمرکی و مشتریان آنان هستیم تا بتوانیم به آنان در رفع نیازهایشان کمک کنیم. ما همیشه بخاطر داریم که کارگزاران گمرکی پنجره‌ای به سمت نیازهای شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEها) هستند و در واقع بسیاری از کارگزاران گمرکی خود یک شرکت متوسط SME هستند.

حوزه‌نهایی تحقیق، ارزش کارگزاران گمرکی در بازار و پیشرفت مستمر کارگزار گمرکی به عنوان یک متخصص و نوآور تجاری است. عبارت "استفاده از کارگزار گمرکی" بطور خاص برای پژوهش‌های بعدی، مهم و جذاب است. هم‌چنین تحقیقی باید صورت گیرد برای درک بهتر از اینکه چرا بیشتر واردکنندگان در سراسر دنیا از خدمات کارگزاران گمرکی استفاده می‌کنند و چطور کارگزاران گمرکی می‌توانند مستقیماً به تسهیل تجارت و رفاه ملی کمک کنند.

مسیر پیش‌رو

IFCBA ۲۵ امین سالگرد خود را سال گذشته جشن گرفت که بطرزی خوشحال‌کننده، هم‌زمان شد با علاقه مجدد سازمان جهانی گمرک و اعضایش به کارگزاران گمرکی. ما در انتظار همکاری مستمر برای کاوش حوزه‌های غنی تحقیق و حوزه‌های خوب پیشرفت درآینده هستیم. ما کشورهای بدون انجمن یا اتحادیه‌های متری کارگزاران گمرکی را به راه‌اندازی چنین انجمن یا اتحادیه‌هایی تشویق می‌کنیم. هدف از وجود IFCBA رفع نیازهای اعضایش و حمایت و ترویج ارزش کارگزاران گمرکی است. با انجام این کار، اعضای ما، رشد اقتصادی را با ایجاد جریان کالاها در طول مرزها به شکلی موثرتر و سازگار برای همه تسهیل می‌کنند.

اطلاعات بیشتر: <http://ifcba.org>